

VENITUL NAȚIONAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA. ANALIZĂ ÎN DINAMICĂ

NATIONAL INCOME IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA. DYNAMIC ANALYSIS

PLOPA Silviu, Student, Specialitatea: EG

Academia de Studii Economice din Moldova,

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61,

e-mail autor: plopasilviu03@gmail.com

Abstract. *The national income is a macroeconomic indicator of the (annual) activity results representing the sums received by the owners of the factors of production. This indicator has the following characteristics: the nationality of the productive factors is essentially taken into account, even when the productive factor is outside the country, its income enter the accounting., and if there are foreign factors of production in the country, they are excluded from the accounting. In general, this indicator is used as a measure of the country's well-being. The main studied elements that have a significant weight in the creation of the national income are the incomes households, export, transfers sent from abroad, interest income.*

Keywords: *Economic indicator, National wealth, household income, transfers.*

JEL CLASSIFICATION: E010, G5, G5, F1, H2.

INTORDUCERE

Venitul național este **suma veniturilor factorilor realizate de o națiune sub formă de valoare monetară din activitățile economice** precum veniturile din producția de bunuri finale sau prestarea de servicii într-un exercițiu financiar. Nivelul venitului național poate determina nivelul cererii agregate de bunuri și servicii și cuprinde diverse domenii care vor fi exprimate mai detaliat pe parcursul lucrării. Acest indicator este important prin faptul că reprezintă o măsură de bunăstare a unei țări.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Veniturile menajelor: constituie un factor important în formarea venitului național, astfel în anul 2021, **veniturile disponibile** ale menajelor în medie pe o persoană pe lună au constituit 3510,1 fiind în creștere c 13,4% față de anul precedent care a constituit în medie 3096 lei. Câștigurile salariale are ponderea cea mai mare în formarea venitului față de alte domenii având o pondere de 50,8% în veniturile totale, care s-a majorat cu 0,6 puncte procentuale comparativ cu anul precedent care era de 50,2% .Următoarea sursă de venit după importanță sunt prestațiile sociale, care în medie constituie 18,5% din veniturile disponibile medii lunare ale populației diminuându-se cu 0,8% față de anul 2021 care constituia 19,3%..Activitățile pe cont propriu au contribuit la formarea veniturilor cu o pondere de 15,5% din veniturile medii lunare ale unei personae față de 14,6% în anul precedent. Veniturile din activitatea individuală agricolă reprezintă 8,1% din activitățile pe cont propriu, 7,4% revenind veniturilor obținute din activitatea individuală non-agricolă. Această creștere fiind stimulate de înregistrarea a celei mai mari producții agricole care s-a majorat de două ori față de anul precedent. O sursă semnificativă pentru bugetul gospodăriilor rămân a fi transferurile bănești din afara țării. În medie, acestea au o pondere de 12,5% în veniturile totale fiind în descreștere cu 0,4 puncte procentuale mai puțin comparativ cu anul 2020 care a constituit 12,9%.

Figura 1. Structura veniturilor disponibile ale populației, anul 2021

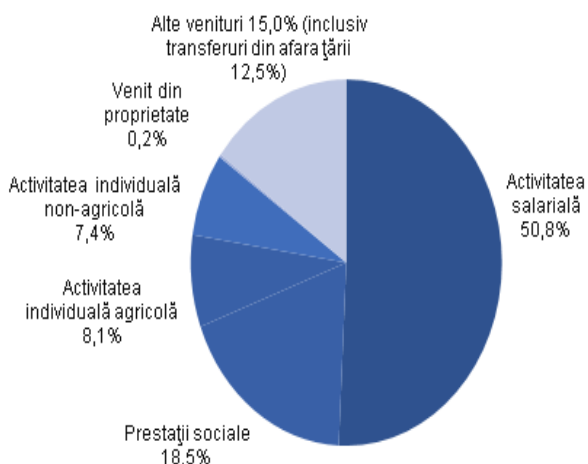

Figura 1. Structura veniturilor disponibile, anul 2020

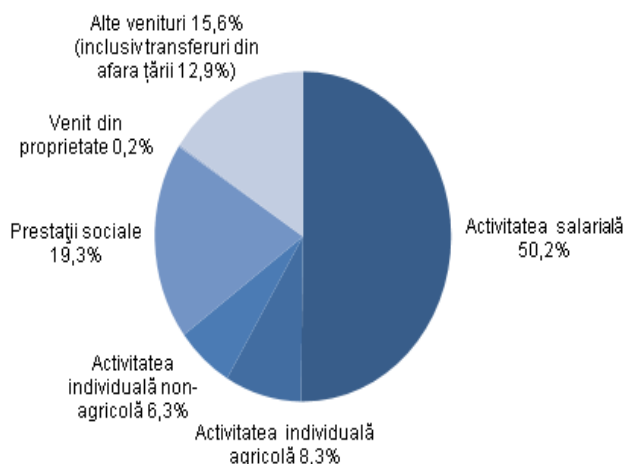

Figura 1.1,veniturile populației 2021

Figura 1.2 ,veniturile populației 2020

Export: La fel ca și veniturile ale menajelor ,exportul reprezintă un factor important în formarea venitului național astfel în anul 2022 exporturile de mărfuri au însumat 4335,1 milioane dolari SUA valoare mai mare cu 37,9%, comparativ cu cea înregistrată în anul 2021 care a înregistrat 3144,4 milioane dolari SUA. Această creștere se datorează unor anumiți factori favorabili ca de exemplu la începutul anului 2022, Republica Moldova a înregistrat o creștere puternică a exporturilor datorită **anului agricol 2021 favorabil**, care a fost și cel mai bun de la independență încoace. Producția agricolă a înregistrat unele dintre cele mai mari creșteri, iar prețurile au fost dintre cele mai bune la producția agricolă .Un alt factor este că inflația globală a cunoscut cea mai mare creștere din ultimii 20 de ani, determinând înregistrate celor mai mari creșteri de prețuri pentru toate tipurile de produse, determinând creșterea atât a importurilor, cât și a exporturilor. Prețul produselor exportate a crescut anul trecut estimativ cu 12%, ceea ce înseamnă că doar la diferența de preț moldovenii au câștigat cel puțin 400 de milioane de dolari .Un factor neordinar, dar important este războiul din Ucraina care a determinat o **creștere puternică a exporturilor și a importurilor**. Un volum important de mărfuri, Republica Moldova le-a importat pentru a le exporta în Ucraina, iar alte mărfuri au fost importate din Ucraina, pentru a fi exportate în alte părți. Astfel, în 2022 companiile moldovenești de transport au avut venituri din acest proces de import/export, de circa 150 de milioane de dolari.

Exporturile de mărfuri destinate țărilor Uniunii Europene (UE-27) în anul 2022 au totalizat 2540,4 milioane dolari SUA (cu 32,3% mai mult comparativ cu anul 2021), deținând o pondere de 58,6% în total exporturi, creșterea ponderii exportului în UE față de cel în CSI are ca bază acordul de asociere între Republica Moldova și UE care a fost semnat în iunie 2014, intrând pe deplin în vigoare în iulie 2016. Acest acord facilitează exportul și importul din Republica Moldova , reduce tarifele și permite o aplicare eficientă a procedurilor vamale .În plus, acordul stabilește un proces treptat de apropiere a legislației, normelor și procedurilor Republicii Moldova de cele ale uniunii europene. **Exporturile de mărfuri destinate țărilor CSI în anul 2022** au avut o valoare de 1043,1 milioane dolari SUA (de 2,2 ori mai mult, în raport cu anul 2021), care echivalează cu o cotă de 24,1% în total exporturi, fiind în creștere cu 9,3 puncte procentuale, comparativ cu anul 2021 dar în acest context exporturile în Federația Rusă s-au micșorat cu 31,2%.

Figura 4. Structura exporturilor de mărfuri, în anii 2017-2022, pe grupe de țări (%)

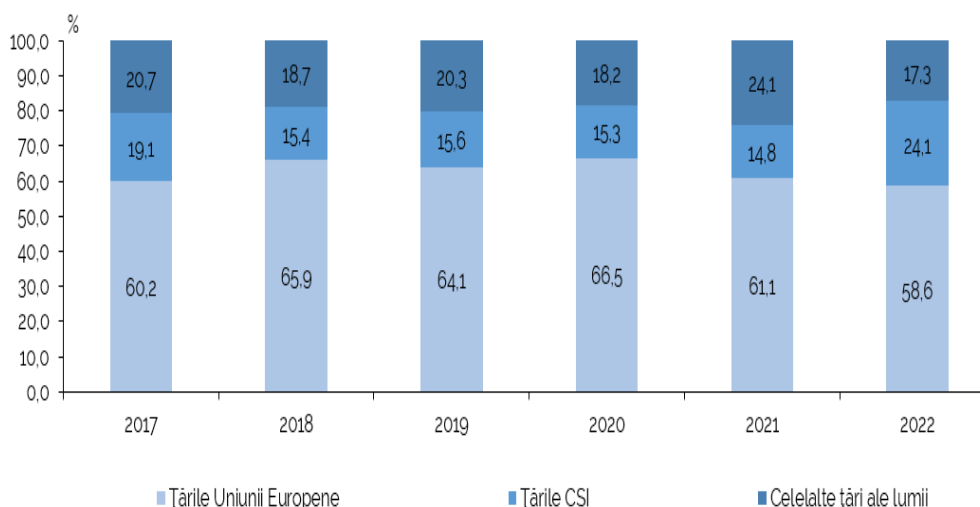

Figura 1.4 ,structura exporturilor 2017-2022

Transferurile trimise din străinătate:constitue un element important în formarea venitului național deoarece volumul transferurilor de bani în Moldova prin intermediul băncilor în favoarea persoanelor fizice în 2022 a fost de 1 miliard 745,74 milioane de dolari, fiind în creștere cu 8,3% față de 2021 care a constituit 1 miliard 486,74 milioane dolari SUA. În structura transferurilor pe valute din străinătate în favoarea persoanelor fizice, în decembrie 2022, remiterile în EUR au constituit 81,6% (+16,9 p.p. față de decembrie 2021), cele în USD - 18,3% (-15,1 p.p.), transferurile în ruble rusești - 0,1% (-1,8 p.p.).Creșterea transferurilor din străinătate se datorează majorarea emigrațiilor în ultimii ani care conform datelor 1,11 milioane – 1,25 milioane de cetățeni ai Moldovei se află peste hotare.

Venituri din dobânzi: Potrivit BNM, în anul 2022 s-a majorat veniturile din dobânzi - cu 1,4 miliarde de lei (+60,9%) (în special din activitatea de creditare), veniturile din diferențele de curs valutar cu 249,8 milioane de lei (+47,9%) și veniturile din taxe și comisioane - cu 243,8 milioane de lei (+21,1%).

Metoda utilizată la realizarea acestei lucrări a fost cea a documentării ,cu scopul de a obține câte mai multe informații privind rolul venitului național pentru Republica Moldova ,și componentele care au ponderea ce mai mare în formarea acestui indicator macroeconomic.La fel a fost analizată evoluția în timp a fiecărui component pentru a vedea modificarea în diferite perioade de timp și tendința generală spre care tinde.

CONCLUZII

1.În urma rezultatului cercetării pot concluziona că ,venitul național în Republica Moldova ,este în creștere permanentă cu toate că întâmpină multe obstacole care impiedica o creștere dorită sau planificată.Cauzele instabilității la nivel mondial sunt, războiul tragic din Ucraina,criza energetică și inflația ridicată care a atins un nivel maxim în ultimii 20 de ani.

2.Conform datelor studiate veniturile ale populației se majorează în fiecare an,datorită creșterii salariilor .La fel au crescut exporturile de produse în țările europene ,și transferurile din străinătate care semnifică o sursă important de venit ,având o importanță însemnată mai ales pentru populația din mediul rural .Și toate aceste componente determină păstrarea și continuarea unei evoluții ascendente de dezvoltare de la an la an.

3.Venitul național este un indicator macroeconomic foarte important,,deoarece ne arată nivelul bunăstării unei țări.La fel acest indicator arată sferile cele mai importante care au ponderea cea mai semnificativă la formarea veniturilor, în baza acestui indicator se poate determina rolul fiecărui domeniu la formarea veniturilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Veniturile și cheltuielile populației în anul 2021:

https://statistica.gov.md/ro/veniturile-si-cheltuielile-populatiei-in-anul-2021-9442_49900.html

2. Comerțul internațional cu mărfuri al Republicii Moldova în anul 2022:

https://statistica.gov.md/ro/comertul-international-cu-marfuri-al-republicii-moldova-in-luna-decembrie-2022-s-9539_60309.html

3. Transferurile din străinătate în 2022:

<https://agora.md/stiri/112529/transferurile-din-strainatate-in-2022-au-atins-un-record-de-175-miliarde-de-dolari-ce-rol-joaca-acestea-in-economia-tarii>

4. Situația financiară a sectorului bancar pentru anul 2022:

<https://www.bnm.md/ro/content/situatia-financiara-sectorului-bancar-pentru-anul-2022>

5. Cum poate fi explicată creșterea record cu 50% a exporturilor moldovenești din acest an?:

<https://ionita.md/2022/07/15/cum-poate-fi-explicata-cresterea-record-cu-50-a-exporturilor-moldovenesti-din-acest-an/>

Coordonator științific: TOMȘA Aurelia, dr., conf.univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61
E-mail: aureliatomsa@yahoo.fr